

Kültür Bilimi ve Doğa Bilimi

Heinrich RICKERT

evirenler
Burcu GEDİKLİ
Mehmet Eren GEDİKLİ

FCR YAYIN LTD.

Genel Yayın No | General Publication Number: 1546

FCR Sertifika no | Certificate Number: 46550

ISNI: 0000 0004 4657 1968

ROR ID: ror.org/00zznvq98

Eskiyei Yayınları

Yayın No | Publication Number: 294

Kitap Adı: Kültür Bilimi ve Doğa Bilimi

Book Title: Cultural Science and Natural Science

ISBN: 978-625-5536-07-5

DOI: doi.org/10.70458/fcr.9786255536075

Yazar | Author: Heinrich RICKERT

Çevirenler | Translators: Burcu GEDİKLİ | orcid.org/0000-0002-5339-6366

Mehmet Eren GEDİKLİ | orcid.org/0000-0002-6036-6683

Yayın Türü | Publication Type: Kitap | Book – Monograph

Yayın Dili | Language: Türkçe | Turkish

Ebat | Dimensions: 13,5 x 21 cm

Baskı Sayısı | Edition: 1

Sayfa Sayısı | Pages: 195

Yayın Tarihi | Publication Date: Şubat | February 2025

Yayın Yeri | Place of Publication: Ankara, Türkiye

Mizanpaj ve Kapak | Layout and Cover Design: FCR

Baskı ve Cilt | Printing and Binding: NY MATBAACILIK (Sertifika no: 50732)

Konu Kategorisi | Subject Categories

BIC: HPK | Bilim felsefesi | Philosophy of science

BISAC: PHI034000 | Bilim Felsefesi | Philosophy of Science

THEMA: QDT | Bilim felsefesi | Philosophy of science

LC: Q175 | Bilim Felsefesi | Philosophy of Science

Atf Bilgisi | Cite as: Rickert, Heinrich. Burcu Gedikli-Mehmet Eren Gedikli (çev.)

Kültür Bilimi ve Doğa Bilimi. Ankara: Eskiyei Yayınları, 2025.

© All rights reserved | FCR YAYIN LTD.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 06050

Altındağ-Ankara/TÜRKİYE • Tel: +90 (312) 310 08 60

www.fcr.com.tr • fcr@fcr.com.tr

Kültür Bilimi ve Doğa Bilimi

Heinrich RICKERT

evirenler
Burcu GEDİKLİ
Mehmet Eren GEDİKLİ

Ankara 2025

Yazar Hakkında

Heinrich RICKERT

Heinrich Rickert (1863-1936), Alman felsefesinin önemli neo-Kantçı temsilcilerinden biri olarak kabul edilen bir düşünürdür. 25 Mayıs 1863'te Danzig'de (bugünkü Gdańsk, Polonya) doğdu. 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında epistemoloji, metodoloji ve tarih felsefesi alanlarında yaptığı çalışmalarla öne çıkmıştır.

Rickert, akademik kariyerine Freiburg Üniversitesi'nde başladı ve burada Wilhelm Windelband'ın öğrencisi oldu. Windelband'ın etkisi altında Kantçı epistemolojiyi yeniden ele alarak bilimlerin metodolojisini inceledi.

1894 yılında Freiburg Üniversitesi'nde felsefe profesörü olarak görev aldı. 1916'da ise Heidelberg Üniversitesi'ne profesör olarak atandı ve buradaki akademik çalışmalarını 1928 yılına kadar sürdürdü. Bu dönemde, Neo-Kantçı düşünceyi geliştirerek tarihsel ve kültürel araştırmalarda nesnelliğin nasıl sağlanabileceğini tartışan eserler yazdı.

Rickert'in felsefesinin temel noktalarından biri, bilimlerin doğası ve yöntemleri arasındaki ayrımı vurgulamasıdır. Ona göre doğa bilimleri genel yasalar ve nedensellik üzerine kurulur. Fizik, kimya ve biyoloji gibi bilimler doğrudan doğa olaylarını inceler. Kültür bilimleri; tarih, sosyoloji, ekonomi ve sanat gibi insanın ürettiği değerleri ve anlamları merkeze alan bilimlerdir. Rickert, bilimlerin nesnelliğini sağlamak için değerlerin kaçınılmaz bir rol oynadığını savunmuştur. Tarih biliminin, doğa bilimlerinden farklı olarak evrensel yasalar yerine bireysel ve özel olaylara odaklanması gerektiğini belirtmiştir. Bu görüşü, özellikle Max Weber gibi düşünürler üzerinde derin bir etki yaratmıştır. Weber'in değer-yargıları ve bilim arasındaki ilişkiye dair görüşleri büyük ölçüde Rickert'in etkisini taşır.

Rickert, 25 Temmuz 1936'da Heidelberg'de yaşamını yitirdi. Ölümünden sonra, özellikle tarih felsefesi ve bilim metodolojisi üzerine yaptığı çalışmalar felsefe, tarih ve sosyal bilimlerde büyük etki bırakmıştır.

About the Author

Heinrich RICKERT

Heinrich Rickert (1863-1936) was a philosopher regarded as one of the key representatives of German Neo-Kantianism. He was born on May 25, 1863, in Danzig (now Gdańsk, Poland). He became prominent in the late 19th and early 20th centuries for his works in epistemology, methodology, and the philosophy of history.

Rickert began his academic career at the University of Freiburg, where he was a student of Wilhelm Windelband. Under Windelband's influence, he reinterpreted Kantian epistemology and focused on the methodology of the sciences.

In 1894, he was appointed as a professor of philosophy at the University of Freiburg. In 1916, he became a professor at the University of Heidelberg, where he continued his academic work until 1928. During this period, he developed Neo-Kantian thought, writing extensively on how objectivity can be maintained in historical and cultural studies.

One of the central aspects of Rickert's philosophy is his distinction between the nature and methods of the sciences. According to him, natural sciences (Naturwissenschaften) are based on general laws and causality. Disciplines such as physics, chemistry, and biology study natural phenomena directly. In contrast, cultural sciences (Geisteswissenschaften) focus on human-created values and meanings, including history, sociology, economics, and the arts.

Rickert argued that values (Werte) play an essential role in securing objectivity in the sciences. He asserted that historical science should focus on individual and unique events rather than universal laws, distinguishing it from the natural sciences. His perspective had a significant impact on scholars such as Max Weber, whose ideas on the relationship between value judgments and science were heavily influenced by Rickert.

Rickert passed away on July 25, 1936, in Heidelberg. After his death, his contributions to the philosophy of history and scientific methodology continued to shape discussions in philosophy, history, and the social sciences.

Çevirmenler Hakkında

Dr. Burcu GEDİKLİ

1986 yılında Alanya'da doğdu. Lisans eğitimini Gazi Üniversitesi Zihin Engelliler Öğretmenliği'nde tamamladı (2007). Daha sonra Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji alanında yüksek lisansını yaptı (2016). Yüksek lisans eğitimine devam ederken özel eğitim kurumlarında öğretmenliğe devam etti. Aynı zamanda İstanbul Üniversitesi AUZEF Sosyoloji bölümünden ikinci lisans eğitimini tamamladı (2016). Ardından Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji alanından doktorasını aldı (2024). Doktora sürecinde Almanca dil eğitimini tamamlamak için Almanya Tübingen'de bir yıl süreyle dil eğitimi aldı.

Diğer Eserleri:

- *Karl Leonhard Reinhold Felsefenin Temeli ya da Temel Felsefe*, Eskiyei Yayınları, Ankara, 2024

Dr. Mehmet Eren GEDİKLİ

1984 yılında Trabzon'da doğdu. Lisans eğitimini Gazi Üniversitesi Zihin Engelliler Öğretmenliği'nde tamamladı (2007). Ardından Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Din Felsefesi alanında yüksek lisansını yaptı (2013). Bu süreçte özel eğitim kurumlarında öğretmenlik görevini sürdürürken aynı zamanda İstanbul Üniversitesi AUZEF Felsefe bölümünden mezun oldu (2016). Son olarak Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sistemik Felsefe ve Mantık Anabilim Dalı'ndan doktora derecesini aldı (2022). Doktora sürecinde, öğrenci değişim programında (Erasmus) bir yıl süreyle Almanya'da Tübingen Okulu'nun Platon yorumu üzerine çalışmalarda bulundu.

Diğer Eserleri:

- *Platon'un Realist ve Anti-Realist Yorumları*, Eskiyei Yayınları, Ankara, 2022.
- *Moritz Schlick'in Bilgi Kuramı -Viyana Çevresi Üzerine Araştırmalar I-*, Eskiyei Yayınları, Ankara, 2023.
- *Töz ve Kişilik İkileminde Tanrı Düşüncesi -Benedictus Spinoza & Hermann Lotze*, Eskiyei Yayınları, Ankara, 2023.
- *Karl Leonhard Reinhold Felsefenin Temeli ya da Temel Felsefe* Eskiyei Yayınları, Ankara, 2024

About the Translators

Dr. Burcu GEDIKLI

Was born in Alanya in 1986. She completed her undergraduate education at Gazi University in the Department of Special Education for Mentally Disabled Individuals (2007). Later, she earned her master's degree in Sociology at Ankara Yıldırım Beyazıt University's Institute of Social Sciences (2016). During this period, while continuing her master's studies, she worked as a teacher in special education institutions. She also completed a second undergraduate degree in Sociology at Istanbul University AUZEF (2016). Subsequently, she received her PhD in Sociology from Hacettepe University's Institute of Social Sciences (2024). During her doctoral studies, she spent a year in Tübingen, Germany, for German language education.

Other Works:

- *Karl Leonhard Reinhold: The Foundation of Philosophy or Fundamental Philosophy*, Eskiyei Publications, Ankara, 2024.

Dr. Mehmet Eren GEDIKLI

Was born in Trabzon in 1984. He completed his undergraduate education at Gazi University in the Department of Special Education for Mentally Disabled Individuals (2007). He then earned his master's degree in Philosophy of Religion at Necmettin Erbakan University's Institute of Social Sciences (2013). During this period, he continued working as a teacher in special education institutions while also graduating from Istanbul University AUZEF Philosophy Department (2016). Finally, he received his PhD from Ankara University's Institute of Social Sciences in the Department of Systematic Philosophy and Logic (2022). During his doctoral studies, he participated in an Erasmus student exchange program, spending a year in Germany conducting research on the Tübingen School's interpretation of Plato.

Other Works:

- *Plato's Realist and Anti-Realist Interpretations*, Eskiyei Publications, Ankara, 2022.
- *The Epistemology of Moritz Schlick -Research on the Vienna Circle I-*, Eskiyei Publications, Ankara, 2023.

- *The Duality of Substance and Personality in the Concept of God - Benedictus Spinoza & Hermann Lotze-*, Eskiyezi Publications, Ankara, 2023.
- *Karl Leonhard Reinhold: The Foundation of Philosophy or Fundamental Philosophy*, Eskiyezi Publications, Ankara, 2024.

Kitap Hakkında

Kültür Bilimi ve Doğa Bilimi

Heinrich Rickert'in *Kültür Bilimi ve Doğa Bilimi* adlı eseri, bilimlerin metodolojik temellerini ve epistemolojik ayrımlarını ele alan bir başyapıttır. Rickert, bu eserde doğa bilimleri ile kültür bilimleri arasındaki farkı hem teorik hem de metodolojik düzeyde analiz eder. Doğa bilimlerinin genelleştirici bir yaklaşımı benimsediğini, doğadaki yasaları keşfetmek için olayları sınıflandırıp tekrar eden düzenlilikler aradığını vurgular. Buna karşılık, kültür bilimleri bireyselleştirici bir yöntemle çalışır ve tiyel olayların, tarihsel bağlam içinde anlamlandırılmasını amaçlar. Rickert'in temel argümanı, bilimlerin yalnızca fiziksel gerçeklik yoluyla değil, aynı zamanda değerler aracılığıyla şekillendiği üzerine kuruludur. Ona göre, kültür bilimleri belirli değerlere dayanarak tarihsel olayları seçer ve bu değerler olmadan tarih bilimi mümkün olamaz. Örneğin, bir devrimi anlamlı kılan, onun belirli bir toplumsal veya ahlaki değere atfedilmesidir. Bu bağlamda Rickert, kültür bilimlerini doğa bilimlerinden ayırırken, her iki alanın da kendi içinde tutarlı metodolojilere sahip olduğunu savunur. Eser ayrıca pozitivistliğe yönelik kapsamlı bir eleştiri içerir. Rickert, pozitivistlerin bilimleri yalnızca ampirik verilerle sınırlandırmasının, özellikle kültür bilimlerinin bireyselliğini ve anlamını görmezden geldiğini ileri sürer. Pozitivist anlayışın aksine, kültür bilimlerinin temelinde değerlerin olduğu fikrini ön plana çıkarır. Rickert'in çalışması, bilim felsefesi, tarih yazımı ve kültür teorilerine önemli bir katkı sağlar. *Kültür Bilimi ve Doğa Bilimi*, sadece bilimlerin ayrımını ele almakla kalmaz, aynı zamanda insanlık tarihinin temel sorularına dair bir rehber sunar. Bu eser, felsefi düşüncede bilimsel metodoloji ve değerler üzerine düşünmek isteyenler için vazgeçilmez bir kaynaktır.

Anahtar Kelimeler: Kültür Bilimleri, Doğa Bilimleri, Değer Felsefesi, Pozitivistlik Eleştirisi, Tarihsel Metodoloji, Bireyselleştirici Yöntem, Genelleştirici Yöntem, Bilimlerin Sınıflandırılması, Değer; Anlam, Kavram Oluşturma.

About the Book

Cultural Science and Natural Science

Heinrich Rickert's *Culture Science and Natural Science* is a seminal work that explores the methodological foundations and epistemological distinctions between the sciences. Rickert analyzes the theoretical and methodological differences between natural sciences and cultural sciences. While natural sciences adopt a generalizing approach by identifying laws and patterns in nature, cultural sciences focus on individualizing methods to interpret singular events within their historical context. The core argument of Rickert's work is that sciences are shaped not only by physical reality but also by values. According to him, cultural sciences rely on values to select and interpret historical events, and without these values, history as a discipline would be impossible. For instance, the significance of a revolution lies in its connection to specific social or moral values. In this framework, Rickert distinguishes cultural sciences from natural sciences while asserting that both fields possess their own internally consistent methodologies. The book also provides a thorough critique of positivism. Rickert challenges thinkers arguing that limiting sciences to empirical data overlooks the individuality and meaningfulness of cultural sciences. Unlike the positivist perspective, Rickert emphasizes that cultural sciences are fundamentally grounded in values, making them indispensable for understanding human history. Rickert's work contributes significantly to the philosophy of science, historiography, and cultural theory. *Culture Science and Natural Science* not only addresses the division between sciences but also serves as a guide to fundamental questions about humanity's intellectual and historical endeavors. This text is an essential resource for those interested in methodology and values in philosophical inquiry, offering profound insights into the epistemological basis of scientific thought.

Keywords: Cultural Sciences, Natural Sciences, Philosophy of Values, Critique of Positivism, Historical Methodology, Individualizing Method, Generalizing Method, Classification of Sciences, Value; Meaning; Concept Formation.

İÇİNDEKİLER

Türkçe Baskıya Ön söz-----	15
Almanca İkinci Baskıya Ön söz -----	19
Almanca Altıncı ve Yedinci Baskıya Ön Söz-----	21
1. Sorunumuz-----	31
2. Tarihsel Vaziyet-----	37
3. Temel Ayrım Noktaları -----	43
4. Doğa ve Kültür -----	51
5. Kavram ve Gerçeklik -----	63
6. Doğa Bilimlerinin Yöntemi -----	75
7. Doğa ve Tarih-----	89
8. Tarih ve Psikoloji-----	99
9. Tarih ve Sanat -----	111
10. Tarihsel Kültür Bilimleri-----	119
11. Ara Alanlar-----	145
12. Niceliksel Bireysellik-----	157
13. [Tarihsel] Değerden-Yoksun Bireysellik -----	171
14. Kültür Tarihinin Nesnelliği -----	177
DİZİN -----	189